

Finnes ikke noe generelt krav om at den som fotograferes må samtykke

Kommunal rapport 03.09.2026 Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Kan hvem som helst filme fra et folkemøte og bruke materialet i en dokumentarfilm?

SPØRSMÅL: Som kommuneadministrasjon kan vi delta på og holde åpne møter om aktuell tematikk som f.eks. vindkraft, utbygginger, skolenedleggelse osv. Vi er vant med at media er til stede, og at disse jobber etter Vær varsom-plakaten med tanke på hva som refereres, sitatsjekk med de aktuelle osv. Noen ganger er møtet strømmet direkte – og da er man kjent med det når møtet starter – og lytterne/seerne får presentert møtet og debatten i en helhet, ikke utsagn og bruddstykker satt sammen i ettertid.

Jeg har nå opplevd en situasjon hvor et folkemøte ble filmet av en som ikke presenterte seg innledningsvis, men som ved møtets slutt ble bedt om å redegjøre for hva/hvorfor han filmet. Han svarte at han var filmskaper og laget en dokumentar om temaet, og ettersom det var et åpent møte, kunne han da filme og bruke innholdet som han ville i denne dokumentaren – altså også slik at de menneskene som ytret seg i møtet, kunne bli brukt i filmen uten å få noe sitatsjekk eller varsel av noe slag.

Er det noe regelverk som rammer inn en slik bruk av filmmateriale i et åpent møte? Eller kan det brukes fritt av en filmskaper i ettertid?

SVAR: Dette spørsmålet åpner flere dører inn til ulike typer rettslige problemstillinger, i første rekke forholdet mellom personvern og rett til å gi allmennheten innsyn i politiske prosesser og politisk debatt. Jeg forstår det slik at dette var et åpent folkemøte, og ikke en del av den kommunale saksbehandlingen, og det fremgår ikke at kommunen sto som arrangør.

Kommunelovens regler om at møter som inngår som en del av folkevalgtes saksbehandling skal være åpne, gjelder i så fall ikke, og dermed heller ikke bestemmelsen i [kommuneloven § 11-6](#) om at det skal gis «tillatelse til å gjøre opptak av eller overføre lyd eller bilde fra åpne møter». (Se om dette Bernt, Overå, Hopsnes, Myklebust og Schütz, Kommunalrett s. 386-388.)

Men utgangspunktet er uansett at fotografering, og herunder også videoopptak, er lovlig i offentlig rom, så lenge det ikke er hensynsløst, krenkende eller inngrep i privatlivet. Vi har ikke noe generelt krav om at den som fotograferes må samtykke til dette. Det betyr at det ikke vil være adgang til å forby eller begrense dette på et offentlig møte. Spørsmålet blir da hvilken bruk den som har tatt bilde eller opptak av enkeltpersoner, kan gjøre av dette.

Vi må da ta utgangspunkt i den generelle bestemmelsen i [åndsverkloven § 104](#), som fastslår at det er forbudt å gjengi eller vise offentlig fotografi «som avbilder en person» uten dennes samtykke, med de unntakene som er nevnt i denne bestemmelsen. Blant disse er situasjoner der «avbildningen har aktuell og allmenn interesse» eller «bildet gjengir forsamlinger, folketog i friluft eller forhold eller hendelser som har allmenn interesse». Jeg vil anta at begge disse vilkårene vil være oppfylt i vår sammenheng.

Det som da gjenstår, er om bestemmelser om personvern kan sette særlig grenser for adgangen til å lagre eller videreformidle slike bilder og opptak.

Lovens regel er her at personopplysningsloven, og gjennom den EUs personopplysningsdirektiv, gjelder også (§ 2 første avsnitt) «ved ikke-automatisert behandling av personopplysninger som inngår i eller skal inngå i et register», men likevel ikke (§ 3 første avsnitt) «ved behandling av personopplysninger for journalistiske formål eller med henblikk på akademiske, kunstneriske eller litterære ytringer». Jeg vil anta at slik innsamling og bruk av personfoto og video som det her er tale om, normalt vil ligge innenfor denne unntaksregelen, og dermed kan publiseres. Straffe- eller erstatningsmessig ansvar vil da bare være aktuelt på grunn kommentarer til eller misvisende redigering av foto eller opptak.

Så vidt jeg kan se, vil dermed svaret på spørsmålet her måtte bli at opptak og bilder fra et slikt møte som alminnelig regel kan brukes fritt av en filmskaper i ettertid.